

Vårt datum: 2025-12-01

Ert datum: 2025-10-03

Vårt dnr: 33-2176/2025

Er ref: KN2025/01829

Yttrande

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.nm@regeringskansliet.se

Handläggare:
Carolina Liljenstolpe

Promemoria Hantering av kvalitetskrav för uran i ytvatten

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 3 oktober 2025 tagit emot ovanstående ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

Med beaktande av de synpunkter som SGU tidigare har framfört om bedömningsgrund för uran i ytvatten i Havs- och vattenmyndighetens (HaV:s) föreskrifter (HVMFS 2019:25) bedömer SGU att förslaget om tillägget 4 c § i vattenförvaltningsförordningen (2004:660) möjligen är ett steg i positiv riktning, men att det är osäkert om förslaget fullt ut hanterar problematiken kring hur biotillgänglighet beaktas för uran i tillståndsprövningar.

SGU tolkar förslaget som att vattenmyndigheten själva ska ta fram en bedömningsgrund (halt) som beaktar biotillgänglighet för uran i den aktuella vattenförekomsten, i det fall som HaV:s föreskrifter inte anger hur biotillgänglighet ska beaktas för uran. Såvitt SGU kan bedöma finns det varken i vattenförvaltningsförordningen eller i HaV:s föreskrifter någon tidsfrist för att fastställa halter på det sätt som förutsätts i det remitterade förslaget. SGU anser att avsaknaden av tidsfrist riskerar att leda till långa handläggningstider för att bestämma bedömningsgrunder som beaktar biotillgänglighet för enskilda vattenförekomster, vilket i sin tur kan försena provningsprocesser enligt miljöbalken. Förseningar blir särskilt problematiskt i provningar av strategiska projekt enligt CRMA och NZIA (förordningen om kritiska råmaterial och nettonollindustriförordningen).

För att undvika långdragna processer och osäkerheter för verksamheter anser SGU att det i förslaget behöver framgå tydligare inom vilken tidsram som bedömningsgrunder för enskilda vattenförekomster ska fastställas. Vidare, om det visar sig att vattenmyndighetens handläggning försvårar framdrift i provningsprocessen, bör det i pågående provningar enligt miljöbalken finnas möjlighet för provande myndighet att besluta om bedömningsgrunden för en aktuell förekomst.

SGU föreslår att biotillgänglighet bör vara möjligt att beakta även vid fastställande av kvalitetskrav för andra ämnen än uran när så är relevant. Att beakta biotillgänglighet är viktigt för flera ämnen och detta görs redan idag för koppar och zink i enlighet med HaV:s föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25 konsoliderad version). Det bör övervägas att ta ett samlat grepp kring alla relevanta ämnen där biotillgänglighet bör beaktas utifrån ett regelförenklingsperspektiv.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Anette Madsen.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även statsgeolog Roger Hamberg, statsgeolog Joel Häggqvist och jurist Robert Bjersander deltagit. Samhällsekonom Carolina Liljenstolpe har varit föredragande.

Anette Madsen

Carolina Liljenstolpe